

Cultuurhistorische adviescommissie

Datum adviesaanvraag: : 28 november 2007
Datum advies : 5/12/07.....

Aanvraag advies :

- beoordeling bureauonderzoek
- beoordeling bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek
- anders, nl...

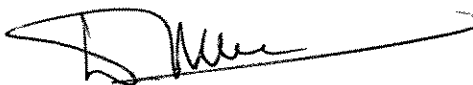
Locatiegegevens: Garderen

Adres: Lage Boeschoterweg 21

Beoordeling CHAC:

- Akkoord, geen verder onderzoek nodig.
- Vervolg onderzoek nodig, zie aanbeveling rapport
- anders,

Paraaf adviseur, J. Manssen

Paraaf secretaris, J.M.T. Merkenij

RAAP-NOTITIE 2481

Plangebied Lage Boeschoterweg 21 te Garderen

Gemeente Barneveld

Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en
inventariserend veldonderzoek

Colofon

Opdrachtgever: Van Westreenen Adviseurs B.V.

Titel: Plangebied Lage Boeschoterweg 21 te Garderen, gemeente Barneveld; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek

Status: eindversie

Datum: november 2007

Auteur: H. Ringenier

Bestandsnaam: N02481-BGLB.doc

Projectcode: BGLB

Projectleider: H. Ringenier

Projectmedewerker: drs. J. Vosselman

ARCHIS-vondstmeldingsnummer: niet van toepassing

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer/CIS-code: 25354

Autorisatie: drs. H.B.G. Scholte Lubberink

ISSN:

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. telefoon: 020-463 4848
Zeeburgerdijk 54 telefax: 020-463 4949
1094 AE Amsterdam E-mail: raap@raap.nl
Postbus 1347
1000 BH Amsterdam

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2007

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

In opdracht van Van Westreenen Adviseurs B.V. heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau in november 2007 een bureau- en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd in verband met voorgenomen bodemingrepen ten behoeve van de realisatie van woningbouw in plangebied Lage Boeschoterweg 21 te Garderen, gemeente Barneveld. Doel van dit onderzoek was eventueel aanwezige archeologische resten op te sporen en, voor zover mogelijk, een eerste indruk te geven van de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering, omvang en diepteligging ervan.

De geologische ondergrond van het plangebied wordt gevormd door matig grof zand met een bijmenging van grind. De afdekkende bodemlagen in het plangebied zijn recentelijk vrijwel geheel (diep) verstoord. Daar waar nog sprake is van een intact bodemprofiel, kenmerkt de bodem zich door een dunne bouwvoor en een B-en/of een B/C-horizont. De aanwezigheid van deze inspoelingshorizonten duidt op het voorkomen van een (verstoorde) holtpodzolbodem in het plangebied.

Tijdens het inventariserend archeologisch onderzoek zijn in plangebied Lage Boeschoterweg 21 geen archeologische resten aangetroffen. Naar verwachting zal er als gevolg van de geplande werkzaamheden dan ook geen verstoring van archeologische resten optreden. Derhalve worden geen aanbevelingen voor vervolgonderzoek gedaan.

1 Inleiding

1.1 Kader en doelstelling

In opdracht van Van Westreenen Adviseurs B.V. heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau in november 2007 een bureau- en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd in verband met de geplande woningbouw in het plangebied Lage Boeschoterweg 21 te Garderen, gemeente Barneveld. Onderhavig onderzoek diende te worden uitgevoerd omdat realisatie van de plannen zou kunnen leiden tot aantasting of vernietiging van eventuele archeologische resten. Doel van het onderzoek was het opsporen van deze resten en, indien mogelijk, een eerste indruk geven van de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering, omvang en diepteligging ervan.

1.2 Plangebied

Plangebied Lage Boeschoterweg 21 bestaat uit 4 bouwvlakken met een totale oppervlakte van circa 0,2 ha. Het plangebied ligt ten zuidwesten van de bebouwde kom van Garderen. Het gebied staat afgebeeld op kaartblad 32F van de topografische kaart van Nederland (schaal 1:25.000); de centrumcoördinaat is 175.525/470.225. Ten tijde van het onderzoek bestond het plangebied voornamelijk uit bebouwing en wegverharding.

1.3 Onderzoeksofzet en richtlijnen

Het onderzoek bestond uit een beknopt bureauonderzoek en een veldonderzoek. Het veldonderzoek is beperkt gebleven tot een karterend booronderzoek.

Het bureau- en inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd volgens de hiervoor geldende normen en richtlijnen die zijn vastgelegd in het Handboek ROB-specificaties (Brinkkemper e.a., 1998). RAAP Archeologisch Adviesbureau en de door RAAP toegepaste procedures zijn goedgekeurd door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK), de instelling die het beheer heeft over de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA) en die valt onder de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; <http://www.sikb.nl>). Zie tabel 1 voor de dateringen van de in deze notitie genoemde archeologische perioden. Enkele vaktermen worden achter in deze notitie beschreven (zie verklarende woordenlijst).

2 Bureauonderzoek

2.1 Methoden

Voorafgaand aan het veldonderzoek is een bureauonderzoek uitgevoerd om na te gaan of er reeds archeologische vondsten uit het plangebied geregistreerd staan en om ten behoeve van het veldwerk de landschappelijke (geologische en bodemkundige) kenmerken alsmede de gespecificeerde archeologische verwachting te bepalen. In het kader van het bureauonderzoek zijn verschillende bronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst). Om inzicht te krijgen in het voorkomen van archeologische vindplaatsen in of nabij het deelgebied is het ARCHEologisch Informatie Systeem (ARCHIS) van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) te Amersfoort geraadpleegd.

2.2 Resultaten

Geomorfologie en bodem

Geomorfologisch gezien ligt op het plangebied op de stuwwal van Garderen (Ten Houte de Lange, 1977). De bodem in het plangebied bestaat uit een holtpodzol (Stiboka, 1997). Holtpodzolen zijn bodems die onder relatief droge omstandigheden zijn gevormd. Ze kenmerken zich door de aanwezigheid van een inspoelingshorizont (B-horizont) waarin ijzer- en humusdeeltjes zijn ingespoeld.

Archeologie en historie

In ARCHIS staan geen archeologische vondsten geregistreerd uit het plangebied. Wel zijn in de directe nabijheid (binnen een straal van ongeveer 500 m) meerdere archeologische vindplaatsen bekend. Een deel van deze vindplaatsen heeft de status van archeologisch monument. Het gaat om (resten van) grafheuvels uit de periode Neolithicum t/m de IJzertijd (ARCHIS-monumentnummers 474, 15516 en 15521). De overige vindplaatsen in de directe omgeving van het plangebied dateren eveneens uit bovengenoemde periode (ARCHIS-waarnemingsnummers 11559, 42133, 42134, 42135 en 42197).

Uit historisch-topografische kaarten blijkt dat het plangebied in het midden van de 19e eeuw onbebouwd was (Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1990); deze situatie was aan het begin van de 20e eeuw nog vrijwel ongewijzigd (ROBAS Producties, 1989). Bovendien blijkt uit deze kaarten dat het plangebied in een relatief late (heide)ontginning ligt. Op grond van deze kaarten is er geen aanleiding om binnen de grenzen van het plangebied uit te gaan van een specifieke verwachting voor de aanwezigheid van resten van laat-middeleeuwse of jongere cultuurhistorische elementen.

Archeologische verwachting

Op grond van bovenstaande landschappelijke en archeologische gegevens, gold bij aanvang van het veldonderzoek voor het plangebied een hoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit alle perioden.

Periode	Datering		
Nieuwe tijd	1500	-	heden
Late Middeleeuwen	1050	-	1500 na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450	-	1050 na Chr.
Romeinse tijd	12 voor	-	450 na Chr.
IJzertijd	800	-	12 voor Chr.
Bronstijd	2000	-	800 voor Chr.
Neolithicum (nieuwe steentijd)	5300	-	2000 voor Chr.
Mesolithicum (midden steentijd)	8800	-	4900 voor Chr.
Paleolithicum (oude steentijd)	300.000	-	8800 voor Chr.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

3 Veldonderzoek

3.1 Methoden

Tijdens het veldonderzoek zijn 8 boringen verricht (figuur 1). Doorgaans worden bij een veldonderzoek de boringen in een grid geplaatst. Omdat het plangebied bestaat uit een aantal afzonderlijke bouwvlakken, kon deze methode niet gehanteerd worden. De boringen zijn binnen de afzonderlijke bouwvlakken gezet.

Er is geboord tot maximaal 1,20 m -Mv met een Edelmanboor met een diameter van 15 cm. De boringen zijn conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989) beschreven en met meetlinten ingemeten (x- en y-waarden). Het opgeboorde materiaal is in het veld gecontroleerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren (zoals houtskool, vuursteen, aardewerk, metaal, bot, verbrande leem en fosfaatvlekken). Het opgeboorde materiaal is gezeefd met een zeef met een maaswijdte van 0,4 cm; het zeefresidu is met het blote oog geïnspecteerd op het voorkomen van archeologische indicatoren.

3.2 Resultaten

Geologie en bodem

De natuurlijke ondergrond van het plangebied wordt gevormd door matig grof zand met een bijmenging van grind dat op een gemiddelde diepte variërend van 0,4 tot 0,9 m -Mv is aangetroffen. De afdekkende bodemlagen in het plangebied zijn vrijwel geheel (diep) verstoord. In een aantal gevallen reiken de verstoringen tot ver in geologische ondergrond. De scherpe ondergrens die de verstoringen kenmerkt, duidt op een relatief recente datering van deze verstoringen. Daar waar nog sprake is van een intact bodemprofiel, kenmerkt de bodem zich door een dunne bouwvoor en een B- en/of een B/C-horizont. De aanwezigheid van deze inspoelingshorizonten duidt op het voorkomen van een (verstoorde) podzolbodem in het plangebied.

Concluderend kan gesteld worden dat de geologische ondergrond en de bodemopbouw, voor zover intact, overeen komen met het beeld dat verkregen is uit het bureauonderzoek.

Archeologie

Relevante archeologische indicatoren zijn in de boringen niet aangetroffen.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

Ondanks de hoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit alle perioden (zie § 2.2) zijn tijdens het inventariserend archeologisch onderzoek geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van archeologische resten in plangebied Lage Boeschoterweg 21.

De natuurlijke ondergrond van het plangebied wordt gevormd door matig grof, grindhoudend zand. De afdekkende bodemlagen in het plangebied zijn recentelijk, vrijwel geheel (diep) verstoord. Daar waar nog sprake is van een intact bodemprofiel zijn restanten van een holtpodzol aanwezig. Relevante archeologische indicatoren zijn in de boringen niet aangetroffen.

Aanbevelingen

Op grond van het ontbreken van (duidelijke) aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten wordt ten aanzien van het plangebied Lage Boeschoterweg 21 geen vervolgonderzoek aanbevolen. Op grond van onderhavig onderzoek kunnen vanuit archeologisch oogpunt de geplande ingrepen zonder bezwaren worden uitgevoerd.

Literatuur

- Brinkkemper, O., e.a. (redactie)**, 1998. *Handboek ROB-specificaties*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort.
- Houte de Lange, S.M. ten (redactie)**, 1977. *Rapport van het Veluwe-onderzoek. Een onderzoek van natuur, landschap en cultuurhistorie ten behoeve van de ruimtelijke ordening en het recreatiebeleid*. Centrum voor Landbouwpublikaties en Landbouwdocumentatie, Wageningen.
- Nederlands Normalisatie-instituut**, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- ROBAS Producties**, 1989. *Historische Atlas Gelderland. Chromotopografische Kaart des Rijks, schaal 1:25.000*. ROBAS Producties, Den IJp.
- Stiboka**, 1997. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Toelichting bij het herziene kaartblad 32 Oost Amersfoort*. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.
- Vorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie**, 2001. *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 2.0. Eindrapport van de Voorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie*. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Den Haag.
- Wolters-Noordhoff Atlasproducties**, 1990. *Grote Historische Atlas van Nederland, schaal 1:50.000; Deel 3: Oost-Nederland 1830-1855*. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.

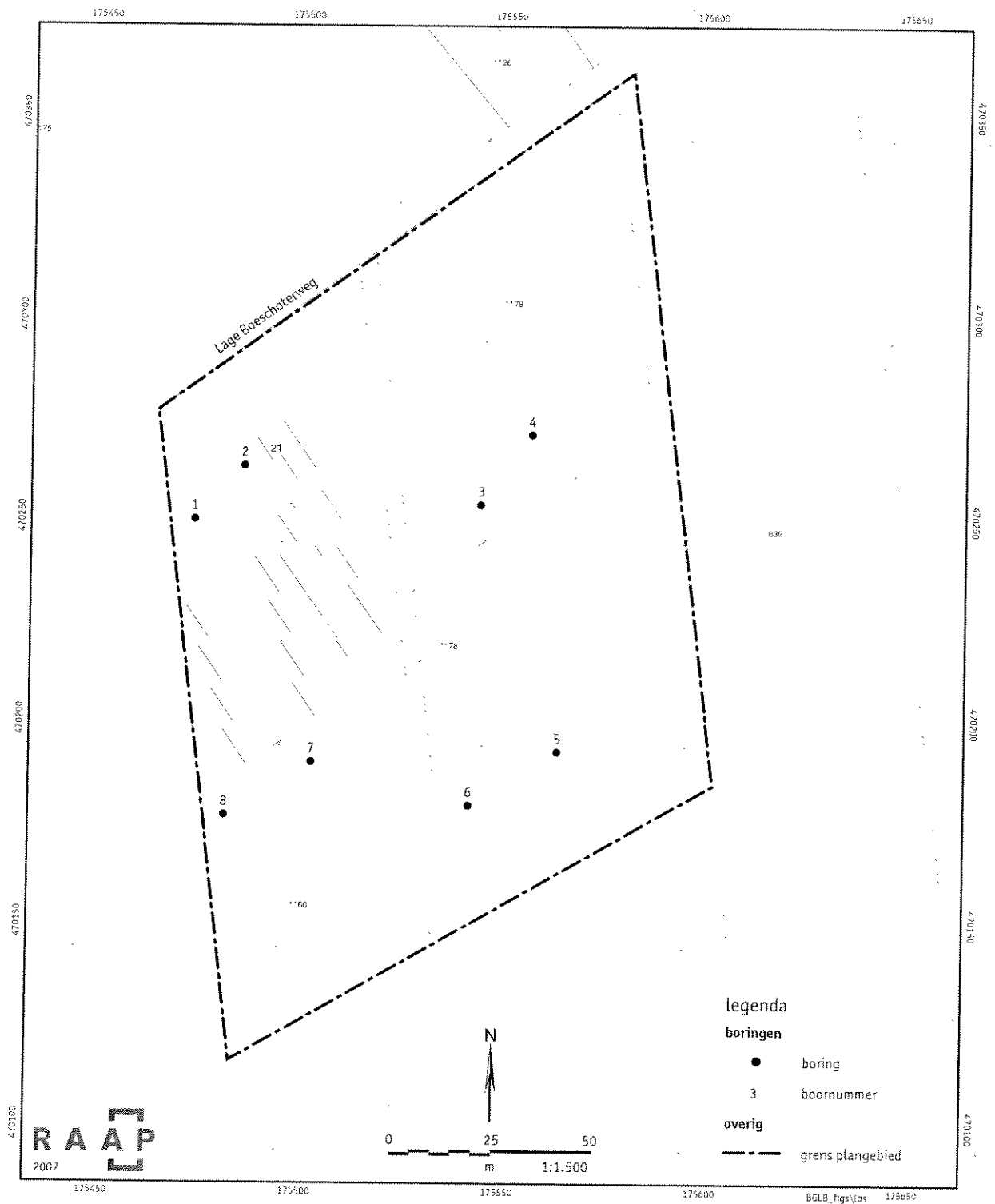
Gebruikte afkortingen

ARCHIS ARCHEologisch Informatie Systeem
-Mv beneden maaiveld

Overzicht van figuren en tabellen

Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Figuur 1. Boorpuntenkaart.